

DZIENNIK ŁÓDZKI

Cena 5 zł

Łódź

czwartek

24 listopada

1949 r.

Rok V

Nr 324

(1587)

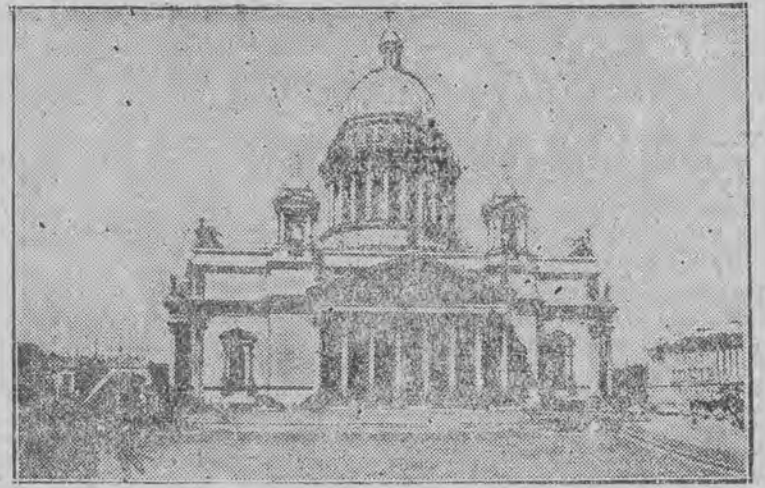

Foto Arch. „Dz. Łódzki”

Isakowski sobór uszkodzony w czasie oblężenia Leningradu przez hitlerowskie wojska został obecnie odbudowany

„SAMOLOT MOŻE POWRÓCIĆ”

Zwolnienie przez władze francuskie LOTNIKÓW POLSKICH

PARYŻ, 23.11. — JAK WIADOMO, WŁADZE FRANCUSKIE DNIA 18 LISTOPADA BR., ZATRZYMAŁY W PARYŻU POLSKI SAMOLOT PASAŻERSKI I ARESZTOWAŁY CAŁĄ JEGO ZAŁOGĘ POD PRETEKSTEM „ŚLEDZTWA” W SPRAWIE RZEKOMO TAJEMNICZEGO ZAGINIĘCIA URZĘDNIKA KONSULATU FRANCUSKIEGO W SZCZECINIE — ROBINEAU.

W wyniku katerycznej postawy rządu polskiego, który broniąc swoich obywateli występował równocześnie przeciwko pogwałceniu elementarnych praw człowieka oraz w wyniku nacisku opinii publicznej — rząd francuski zmuszony był zwolnić załogę i uchylić areszt samolotu.

O fakcie zwolnienia władze francuskie zawiadomiły ambasadę RP w Paryżu w dniu 22 bm. o godzinie 21, notą, w której stwierdzają, że „ministerstwo spraw zagranicznych Francji jest obecnie w posiadaniu danych, które pozwalają na wypuszczenie, iż p. Robineau istotnie został aresztowany w Warszawie przed odlotem samolotu. Ministerstwo spraw zagranicznych uważa, że w tych warunkach nie ma już powodów do przetrzymywania członków załogi celem uzyskania dodatkowych informacji. Samolot może więc powrócić w dniu 23 listopada br.”.

W kołach dziennikarskich zwraca się uwagę na oczywistą nieudolność tłumaczenia się władz francuskich, które bezprawnie i bez żadnego uzasadnienia przetrzymały kilka dni załogę samolotu polskiego.

W kołach tych przypominają, że polski wiceminister spraw zagra-

nicznych dr. Stanisław Leszczycki już w ubiegłą sobotę, dnia 19 bm. o godz. 14 osobiście poinformował ambasadora Francji w Warszawie p. Baelen o miejscu i czasie aresztowania Robineau. Władze francuskie zwoływały jednak załogę samolotu polskiego dopiero we wtorek, 22 bm. o godzinie 21.

Prasa paryska o odkryciu sieci szpiegowskiej zorganizowanej przez francuskich urzędników w Polsce

PARYŻ, 23.11. — Prasa francuska poświęca wiele uwagi aferze szpiegowskiej Robineau.

Dzienniki postępowe piętnują z oburzeniem szpiegowską działalność oficjalnych przedstawicieli Francji za granicą.

„Liberation” przypomina, że rząd francuski nie zdementował nigdy zarzutów wysuniętych przeciwko ni-

skiej w Pradze — w związku z ich działalnością szpiegowską.

„Humanite” stwierdza, że demokracje ludowe potrafią się obronić przed tymi, którzy prowadzą akcję szpiegowską w celu przygotowania wojny. Wrzawa, jaką podnosi prasa marszallowska w związku z aresztowaniem Robineau dowodzi, że władze polskie trafiły w sedno. „Humanite” zaznacza, że „Quel d’Orsay, po odkryciu akcji szpiegowskiej, którą ono samo inspirowało — zaczęło stosować dywersyjne manewry i bez uzasadnionej przyczyny spowodowało aresztowanie lotników polskich.

„Humanite” pisze dalej, że prasa marszallowska we Francji nie posiada żadnych argumentów na poparcie swej kampanii w sprawie Robineau. Brak argumentów usiłuje ona zamaskować przy pomocy hłaśliwej wrzawy. Dziennikarze marszallowskiej — pisze dziennik — do brze wiedzą o tym, że w Polsce, na Węgrzech oraz w innych krajach demokracji ludowej działają szpiegi imperialistów. Rządy krajów demokracji ludowej również o tym wiedzą. Rządy te mają obowiązek i prawo bronić swych krajów i o-

siągnąć swoich narodów, demaskując i unieszkodliwiając sabotażystów i szpiegów.

Dzienniki reakcyjne podały w niekształconej formie treść noty polskiej oraz przebieg konferencji prasowej u rzecznika polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych min. Grosza.

Dzienniki te usiłowały odwrócić uwagę opinii publicznej od szpiegowskiej działalności Robineau i w sensacyjnej formie ogłaszały sfginowane wiadomości o „tajemniczym zniknięciu Robineau” sugerując, że Robineau rzekomo zaginał podczas lotu z Warszawy do Paryża.

Odkrycie sieci szpiegowskiej, zorganizowanej przez Robineau i jego współpracowników, wywołało wściekłość reakcyjnych komentatorów. Rzecz znamienna, że dziennik amerykański ukazujący się w Paryżu „New York Herald Tribune” zdradza wyjątkowo silne zdenerwowanie z powodu odkrycia afery szpiegowskiej Robineau. Dziennik ten pobłaskawia kłamstwem, utrzymując, że rząd francuski nie został oficjalnie poinformowany o aresztowaniu Robineau.

Demonstracyjny strajk w stoczniach włoskich

RZYM, 23.11. Wszystkie stocznie włoskie zastrajkowały na dwie godziny, protestując przeciwko stanowisku rządu, który nie daje stoczniom zleceń na budowę statków. Stanowisko to pociągnęło za sobą wzrost bezrobocia w stoczniach włoskich.

Centrala Tekstylna w Łodzi wykonała plan trzyletni i roczny 396 miliardów 330 milj. zł obrotu

Wicepremier Hilary Minc oraz minister Handlu Wewnętrznego ob. Tadeusz Dietrich otrzymali depeche o wykonaniu planów sprzedaży wyrobów włókienniczych przez Państwową Centralę Tekstylną do dnia 20 listopada 1949 roku.

Plan trzyletni — czytamy — wykonał na sumę 396 miliardów 330 milionów zł, to znaczy w 103,8 proc. Plan na 1949 r. wykonano w wysokości 175 miliardów 370 milionów zł, co stanowi 100,1 proc. Obrót sklepów detalicznych Centrali Tekstylnej w 1949 r. wynosił 22 miliardy 784 miliony zł, to jest 169 proc. wykonania planu. Sieć sklepów detalicznych i domów włókienniczych osiągnęła cyfrę 615.

Realizacja Planu Trzyletniego przez Centralę Tekstylną w 103,8 proc. na 40 dni przed terminem oznacza, że w chwili obecnej zapotrzebowanie na wyroby włókiennicze jest większe

o 13,8 miliardów zł niż przewidywał Plan Trzyletni. Do końca b. r. wartość dostarczonych przez Centralę towarów tekstylnych ponad Plan Trzyletni wzrosła do ok. 20 miliardów

zł. Godny podkreślenia jest również fakt, iż ponad 80 proc. towarów włókienniczych rozprzedały na szczeblu detalicznym placówki upublicznione, sklepy spółdzielcze. PDT i sklepy detaliczne Centrali Tekstylnej.

Dystrybucja wyrobów bawełnianych wykazuje, iż przeciętna konsumpcja tych wyrobów na głowę ludności wzrosła z 8,5 m w r. 1947 do ok 11,8 m w b. r.

Konsumpcja wyrobów wełnianych na jednego mieszkańca wzrosła z 1,23 m do 1,67 m, tj o ok. 40 proc. więcej niż w okresie przedwojennym.

Najwyższy wzrost ilościowy wykazuje branża jedwabniczo-galanteryjna. W tej branży przeciętna konsumpcja na jednego mieszkańca wzrosła np. w tkaninach jedwabnych z 1,1 m w 1945/1947 r. do 1,9 m w b. r.

Konsumpcja wyrobów włókienniczych jest obecnie znacznie wyższa, niż w okresie przedwojennym, co świadczy o wzroście zdolności nabywczych szerokich mas społeczeństwa w miastach i na wsi, jak również dostosowaniu produkcji do zwiększonych potrzeb.

Zamiast 15—3 minuty Pomysł racjonalizatorski Zygmunta Sobczaka

Coraz częściej słyszy się o pomysłach racjonalizatorskich robotników fabrycznych — ulepszeniach, które przynoszą duże oszczędności pieniężne i zwiększają wydajność pracy.

Jak się dowiadujemy, w Oddziale Łódzkim Państwowego Przedsiębiorstwa Budowlanego został wprowadzony pomysł racjonalizatorski kienownika stolarni przy ul. Kopernika 40 PPB — Zygmunta Sobczaka.

Drzewo, którego używa się do wyrobu drzwi, okien itp. posiada sęki, które trzeba usuwać a na ich miejsce wstawiać zdrowe kawałki drzewa tzw. korki. To tzw. „zaprawianie” jednego sęka trwało dotychczas 15 minut.

Aby skrócić czas zaprawiania sęków Zygmunt Sobczak skonstruował 2 przyrządy: frez i świder. Frez służy do mechanicznego wyrabiania korków, świder do usuwania sęków. Świder i frez zostały wykonane ze stali przez majstra ślusarskiego zakładu Nr 4 PPB — Stanisława Kaczmarczyka.

Zastosowanie wynalazku pozwoliło skrócić czas zaprawiania jednego sęka do 3 minut. Pomysł racjonalizatorski Sobczaka został przyjęty przez Komisję Usprawnień. Racjonalizator oraz w konawca narzędzi otrzymali po 10 tys. zł premii. Wynalazek ten będzie zastosowany we wszystkich stolarniach PPB. (w)

Bezprawnie przetrzymywani we Francji lotnicy polscy powrócili do Warszawy

WARSZAWA, 23. 11. (PAP). — O godzinie 22,45 dnia 23 bm. wyładował na lotnisku Okęcie w Warszawie samolot pasażerski polskich linii lotniczych „Lot”, który wraz z załogą został bezprawnie zatrzymany przez władze francuskie w Paryżu.

Członkowie załogi oczekiwani byli na lotnisku przez ich rodziny, liczne rzesze towarzyszy pracy, członków organizacji partyjnych z terenu „Lotu”, Ministerstwa Żeglugi i Ministerstwa Przemysłu Ciężkiego oraz pracowników okolicznych zakładów pracy.

Kiedy po ciężkim locie, przy niesprzyjających warunkach atmosferycznych, samolot wyładował wręcz przy świetle reflektorów na polskiej ziemi, obecni zgotowali otąrom, jak to nazywa dzisiejszy numer „Humanite” przywieziony przez załogę „manię prześladowczej krajów marszallowskich” — żywiołową owację.

Bezpośrednio po serdecznym powitaniu z oczekującymi rodzinami, członkowie załogi opowiedzieli przed stawicielem PAP o swych przeżyciach w rękach policji francuskiej.

„Aresztowani zostaliśmy — mówi 1-szy pilot Zygmunt Piotrowski — o godz. 7 rano przez policję lotniczą na lotnisku Le Bourget. Przesłuchiwani byliśmy aż do godz. 18, kiedy to przekazano nas do Surete Nationale (francuska policja polityczna), gdzie w dającym ciągło badano nas aż do godz. 1 nad ranem następnego dnia.

„Nie dopuszczono konsula RP do nas — opowiada stewardessa Halina Walfisz — a także nie zwrócono nam odebranych przy aresztowaniu paszportów. Skoro tylko pozwolono nam na zamieszkanie pod strażą w hotelu, i mieliśmy możliwość dorywczych kontaktów z ludnością, spotykaliśmy się na każdym kroku z licznymi dowodami sympatii.

Witając powracających, ob. Kozera — przedstawiciel organizacji dzielnicy cowej PZPR — „Ochota”, stwierdził wśród owacji obecnych, „że nasza demokracja potrafi walczyć o swoich ludzi”.

Roczny plan produkcji stali wykonany przedterminowo

KATOWICE, 23.11. W dniu 22 bm. w Katowicach na I naradzie stalowników podano do wiadomości, że hutnictwo polskie wykonało przedterminowo w dniu 21 listopada b. r. roczny plan produkcji stali surowej.

Przemysł lekki wykonał roczny plan produkcyjny

WARSZAWA, W dniu 23 bm. na 38 dni przed terminem, zakłady zjednoczenia i centralne zarządy podległe ministerstwu Przemysłu Lekkiego wykonały, jako pierwsza gałąź gospodarki narodowej, plan produkcji na rok bieżący.

Ministerstwo Przemysłu Lekkiego ogłosiło wszystkie działy przemysłu włókienniczego, przemysłu papierniczego, mineralnego, odzieżowego, drzewnego, zapalczanego, skórzanego i graficznego.

Jutro strajk powszechny we Francji

PARYŻ, 23.11. — Cała Francja żyje pod znakiem przygotowań do strajku powszechnego, który — zdaniem obserwatorów — rozmiarami swymi będzie przypominał wielkie ruchy strajkowe w roku 1936.

Spodziewane jest również zamknięcie w dniu 25 listopada wielkich magazynów i domów towarowych, zakładów ubezpieczeń społecznych, hoteli, kawiarni, restauracji oraz zawieszenie przedstawień w teatrach

i kinach. Organizacje studenckie zapowiedziały nieobecność studentów na wykładach.

Według powszechnych przewidywań, w szkołach francuskich wszystkich stopni nauka w piątek nie odbędzie się. Sędziowie nie będą wydawali wyroków. Komunikacja lotnicza zostanie znacznie ograniczona. Radio nada tylko krótkie informacje, zaś gazety nie ukażą się.

ŁÓDZKI ŚWIAT PRACY

przed wojew. Konferencją Związków Zawodowych

Pierwszy etap przygotowań do Konferencji Wojewódzkiej ORZZ został zakończony.

Odkryto się w Łodzi i województwie ponad 500 zebrań wyborczych, które wyłoniły około 230 delegatów na Konferencję.

Następny etap przygotowań ma charakter wewnętrzny, organizacyjny. Należy z niego wyodrębnić prace techniczne związane z remontem sali teatralnej i jednego skrzydła gmachu przewidzianego na Dom Kultury przy ORZZ.

Mimo trudności materiałowych załoga remontowa podjęła zobowiązanie wykończenia prac przed 10 grudnia.

W związku ze zbliżającym się terminem konferencji nasuwa się pytanie: czego się od niej oczekuje i jakie zagadnienia będą tematem obrad?

Na pytanie to odpowiada przewodniczący ORZZ ob. Krzywański:

Przed wszystkim należy się spodziewać zmiany stylu pracy związków. Należy skłonić do wyodrębnienia z zasadą separatyzmu, której holdują niektóre związki. Musimy zerwać z patriotyzmem lokalnym. Chcemy zacząć pracę zespołową. Określa Rada Związków Zawodowych ma być czynnikiem koordynującym tę pracę.

Wszyscy związkowcy muszą wyrobić w sobie poczucie odpowiedzialności nie tylko wobec zarządców głównych związków macierzystych, ale również wobec ORZZ.

Musimy wzmocnić kontrolę nad wykonaniem uchwał II Kongresu Związków Zawodowych. Członkowie Zarządów muszą większą wagę poświęcić Radom Zakładowym. Dotychczasowa ich działalność ograniczała się w wielu wypadkach do pośrednich informacji bez udziału w posiedzeniach.

Ten mankament musi być usunięty. Poza tym konferencja zwróci uwagę na uaktywnienie działalności mężów zaufania, którzy rolę łączników między Radami Zakładowymi a członkami związku traktują zbyt lekko.

Rady Zakładowe muszą też uaktywnić kontrolę nad produkcją. Kontrola trwać ma od momentu zaplanowania do momentu końcowego przez cały okres realizacji a nie tylko w końcowej jej fazie, jak to

praktykowano wielokrotnie do tej pory.

Sygnalizuje się również zmianę w stosunku związków do problemu racjonalizacji i nowatorstwa. Do tej pory zostawiono te sprawy dyrekcjom i jednostkom. Specjalny rozdział konferencji poświęcony będzie zagadnieniu umasowienia ruchu racjonalizatorskiego przez udział w nim Związków Zawodowych.

Zagadnienie produkcji i związanej z nim dyscypliny pracy znajdzie się

również w programie obrad konferencji. Na tym odcinku notuje się ogromne braki i zaniedbania. Przejawiają się one w złej wydajności pracy, ustawicznej nieobecności i lekceważeniu obowiązków.

Poruszy się również sprawa płac. Szereg reklamacji w zakładach pracy skłania do gruntownego zbadania ich przyczyn.

Dużych zmian należy się spodziewać na odcinku kulturalno-oświatowym. Między innymi zapowiada się

wykorzystanie zespołów świetlicowych w związku z otwarciem Domu Kultury. Teatr Związków Zawodowych podejmie wysiłki w kierunku organizowania rozrywek kulturalnych na wysokim poziomie.

Wymienione zadania nie wyczerpują programu obrad Konferencji. Każdy dzień przynosi nowe problemy. Każdy problem jest ważny. Najbliższe dni pozwolą organizatorom na szczegółowe opracowanie porządku dziennego zjazdu.

Z. Tar.

Czyś mocny(a) w rachunkach?

15 Trzcina cukrowa zawiera sok w ilości 0,9 swojej wagi. Z 1 kg soku otrzymuje się 0,085 kg cukru (krystalu).

Jaka ilość trzciny cukrowej trzeba zużyć, aby otrzymać 345 kg cukru?

Odpowiedź prosimy kierować do Redakcji „Dziennika Łódzkiego”, ul. Piotrkowska 96, zaznaczając na kopercie „Dla Działu Zadań”.

Rozwiązanie zadania Nr 14: worek sytu waży 50 kg.

Za dobre rozwiązanie nagrody otrzymują:

1) Andrzej Czerwiński (Włocławek, Pl. Wolności 20, m. 10) — A. Gruszczyński: „W drodze żaków”

2) Janusz Józwicki (Łódź, ulica Wschodnia 36, m. 10) — Centkiewiczowie: „Odarpi syn Bógw”

3) Kazimierz Bóżeński (Łódź, ul. Północna 59, s. 20 Interat) — J. O. Curwood: „Władca Skłanej Doliny”.

Wystawa rysunków Williama Groppera

WILLIAM GROPPER
Fot. Arch. „Dz. Ł.” Dybowski oraz

Otwarta została w Warszawie wystawa rysunków i litografii wybitnego, postępowego grafika amerykańskiego Williama Groppera zorganizowana pod protektoratem ministra Kultury i Sztuki St. Dybowskiego.

Na uroczystość otwarcia wystawy przybyli: minister

liczni przedstawiciele świata kulturalnego stolicy. Obecni byli również przedstawiciele ambasad i poselstw krajów demokracji ludowej.

„Cala twórczość Williama Groppera — powiedział otwierając wystawę min. Dybowskiego — jest wyrazem czynnej walki o pokój. Satyra jego jest ostra i bezkompromisowa. Zwalcza ona wroga postępu we wszystkich jego postaciach. W czasie pobytu w Polsce William Gropper z serdecznym zainteresowaniem obserwował życie naszej odbudowującej się ojczyzny. Wierzymy, że artysta po powrocie do swego kraju będzie szerzył prawdę o naszym kraju i będzie rzecznikiem porozumienia między Polską Ludową a postępowym odłamem swego społeczeń-

stwa, dążącym do wolności i pokoju”.

Wystawa obejmuje blisko 200 prac artysty, dając przegląd jego bogatej twórczości. Poczynając od satyry na stosunki amerykańskie, poprzez rysunki poświęcone walce ludów z hitlerowskim najeźdźcą, aż po pełną prawdę i optymizmu szkice, obrazujące odbudowę naszego kraju — wszędzie uwydatnia się ideologiczne i klasowe oblicze artysty, który piętnuje wysysk i wojnę, a gloryfikuje pracę i pokój.

Specjalnie ciekawie przedstawia się cykl prac wykonanych przez Groppera w Polsce, przedstawiających życie miast i wsi, robotników przy pracy, górników, rybaków, młodziaków w szkołach i t. p. Kilkanaście rysunków poświęcił Gropper odbudowie Warszawy, a w szczególności Trasie W-Z. Prace te służą jako ilustracje do książki o Polsce Ludowej, która ukaże się wkrótce w Stanach Zjednoczonych.

„Poznajemy przyrodę” hasłem przedszkolan

W Łodzi odbyła się zorganizowana przez władze szkolne konferencja kierowniczek przedszkoli łódzkich. Tematem konferencji było usystematyzowanie zajęć w przedszkolach dziecięcych.

Dzieci będą podzielone na 3 grupy, zależnie od wieku.

W obecnym „roku przedszkolnym” kładziony jest specjalny nacisk na poznanie przez dzieci przyrody. Uplwya on pod hasłem „Przyroda jako czynnik kształtujący nowego człowieka”. Na zajęcia w przedszkolu składają się następujące przedmioty: poznanie przyrody, ćwiczenia leżbowe, zajęcia plastyczno-techniczne, porządkowo-gospodarcze i zabawy dowolne.

Istniejąca dotychczas w Łodzi liczba 102 przedszkoli, do których uczęszcza 7.728 dzieci powiększy się jeszcze w roku bież. o cztery. (w)

Trojaczki straciły ojca Matce i dzieciom trzeba pomóc

Dogłosiliśmy niedawno naszym Czytelnikom o przyjęciu na świat w Łodzi trojaczek w rodzinie pp. Szymańskich. Matka i trójka jej maleństw opuściła lada dzień szpital. W międzyczasie rodzinie Szymańskich dotknął bolesny cios: ojciec — Bolesław Szymański — już po urodzeniu się trojaczek — zmarł o negdaj w szpitalu wojewódzkim przy ul. Sterlinga na ostre zapalenie trzustki.

P. Szymańska, matka trójki maluczkich, znalazła się w bardzo cięż-

kim położeniu. Konieczność pielęgnacji dzieci przez szereg miesięcy nie pozwolił jej na zarobkowanie. Jej sytuacja materialna stanie się tragiczna, o ile nie otrzyma wydatnej pomocy. Niewątpliwie przyjdą z nią państwowe i społeczne czynniki opiekuńcze, a w ich rzędzie i Urząd Kwaterunkowy. Obecnie mieszka ona kątem, w jednym pokoju, o betonowej posadzce, razem z rodzicami. Doraźna pomoc finansowa i pomoc w naturze jest rzeczą konieczną.

Apelujemy do ser i uczuć naszych Czytelników o składanie wszelkich ofiar — tak pieniężnych jak i w naturze — dla matki trojaczek w sekretariacie naszej redakcji — Piotrkowska 96, III p.

Komunikat Ligi Kobiet

Zarząd Wojew. Ligi Kobiet organizuje czwarty kurs artystycznych robót na drutach w lokalu własnym przy ul. Andrzeja Struga 46, w godzinach popołudniowych.

Kurs trwa trzy miesiące w dwóch grupach, dla zaawansowanych i początkujących.

Kurs rozpoczyna się 1 grudnia b. r.

Państwowy Teatr Nowy

„Brygada szlifiera Karhana” Sztuka w 11 obrazach Wacława Kani

Państwowy Teatr Nowy w Łodzi otworzył pierwszy sezon wystawą wiersiem „Brygada szlifiera Karhana”, sztuki czeskiego autora Wacława Kani. Po raz pierwszy pokazano nam na łódzkiej scenie utwór osnuty na tle życia i pracy robotników fabrycznych, napisany przez autora, który sam jeszcze do niedawna był robotnikiem.

Tematem sztuki Kani jest współzawodnictwo pracy dwóch brygad w szlifierni czopów łokowych oddziału fabryki Sokolowo w Czechosłowacji, gdzie wyrabia się motory Diesla, ale treścią jej jest sprawa o wiele ważniejsza: „wielkie i dokładne przeszlifowanie człowieka” dla celów i zadań nowego życia. Wiadomo, że w budowaniu nowego ustroju istnieją trudności nie tylko natury technicznej, znajdują się one raczej w ludziach. „Każdy z nas dźwiga ciężar przeszłości, i trzeba go strząsnąć, zrzucić, bo inaczej nigdy nie doszlibyśmy do socjalizmu” — mówi autor.

Oczywiście, pierwsza sztuka, napisana przez robotnika, który w 40 roku życia porzucił warsztat dla pióra, nie może być arcydziełem budowy, nie więcej w niej zalet niż usterek. Zresztą każda nowa treść wymaga form nowych. Kania chcąc dać w teatrze wierne i możliwie pełne odbicie życia robotników

fabrycznych, wyrzeka się tradycyjnego podziału na sceny i akty, rezygnuje też z kanonów dramaturgicznej budowy. W „Brygadzie” nie ma zresztą intrygi, ani akcji w utartym tego słowa znaczeniu. Sama walka dwóch brygad: starego i młodego Karhana, rozgrywa się też dopiero w części drugiej utworu, lecz czy przez to mogliśmy powiedzieć, że wszystko, co tę walkę poprzedza, jest w sztuce niepotrzebne? Każdy obraz, a jest ich w oryginale 19, służy przedstawieniu spraw ważnych: nury społeczno-politycznego, atmosfery i temperatury środowiska, bądź charakterystyce postaci.

Zespół Teatru Nowego wziął sobie za punkt honoru, aby sztukę Wacława Kani jaknajlepiej wystawić. I to mu się udało. Wykonawcy wymyśliли w treść, dobrze czują jej ideologię, przeżywają odtwarzane charaktery. Dlatego w przedstawionych postaciach dał nam ludzi żywych. Sztuka „bierze” widownię i jest to sukces zarówno autora jak i teatru.

Wśród wykonawców „Brygady” Kani „przoduje” bezsprzecznie Józef Pilarski w roli starego Karhana. Dał postać przekonującą i ogromnie ludzką. Wszystkie strony charakteru starego robotnika, fachowca z powołania, człowieka dobrotliwego i skromnego z natury, dobrego towarzysza, troskliwego ojca, ale zawzię-

tego aż do pasji, kiedy chodzi o honor i ambicję wydobywa Józef Pilarski gra dobrze przemysłową, skupioną, pełną wyrazu i uczucia.

Sekunduje mu na antypodach charakteru Stanisław Łapiński w roli wygodnego Fikejsa, opierającego się

zbirowej. Łapiński ożywia swą rolę dużą dozą swoistego humoru.

Trzecią wybitną rolę, młodego Jarka Karhana, gra Kazimierz Dejmek. Zapalczywość, ambicję, entuzjazm pracy, stanowczość przekonania, szorstkością pokrywaną czu-

Foto: M. Frankfurt.

Państwowy Teatr Nowy — „Brygada szlifiera Karhana” — obraz XI. — Od lewej: K. Dejmek, St. Łapiński, J. Pilarski, J. Zieliński, W. Pilarski, Cz. Guzka.

rekami i nogami przeciwko nowemu prawdy, ale dającego się wciągnąć za uszy do każdej dobrej sprawy. Co sympatyczniejsze że Fikejs ciągnie się za uszy sam, przewyciężając swoje wewnętrzne opory, powodowany instynktem solidarności

łość, młodzieńcza nieśmiałość w stosunku do skłaniającego się ku niemu uczuciu — wygrywa Dejmek z naturalnością, prawdą i siłą.

Matkę, żonę i gospodynię starej daty, ograniczoną i zdezorientowaną, ale bardzo poczciwą, odtwarza z trafnym wycuciem typu Janine

Draczewska. Nie jestem w możliwości przeanalizowania tu wszystkich charakterów, ale i z tego pobieżnego przeglądu rzuca się w oczy wielostronność podejścia autora do swoich postaci. W sztuce nie ma żadnej akcji miłosnej, ale w widocznej sym-

patii Bożki, robotnicy-poetki (gra ją z naturalnym wdziękiem Bohdana Majde) do młodego Karhana i Mili, entuzjastki pracy (Halina Jabłonowska), do wiejskiego przybysza Tula-

cha (dobra rola w wykonaniu Czesława Guzka), widać, że i tego tonu nie brakuje w „Brygadzie”. Typ roztropnego, górującego nad otoczeniem spokojem i taktem, działacza politycznego umiejętnie odtwarza Adam Daniewicz, a fałszywie pojmującego swe obowiązki „męża zaufania” — Tadeusz Minc, inżyniera-inteligenca zaś, wątlęgo fizycznie, ale bardzo sumiennie nadążającego za duchem czasu, dobrze gra Janusz Warmiński. Wyrzista figure niepoprawnego lenia i lekkoducha daje Gustaw Lutkiewicz. Oszczędzającego się dla zasady, ale łatwo dającego się zjednać dla dobrej sprawy, szlifiera Zarubę, gra z powodzeniem Jan Zieliński. Dopiełniają obsady: Bronisława Bronowska, Barbara Rachwałka, Wojciech Pilarski, Janusz Kłosiński i Wacław Kowalski. Realistyczną i rzeczową oprawę sceniczną skomponowała E. Sobolowa.

Po przedstawieniu odbyła się konferencja zespołu aktorskiego z widownią. Widzowie robotnicy wypowiedzieli się bardzo pozytywnie zarówno o wyborze samej sztuki, jak i o jej wykonaniu.

